

STORTINGET

Innst. 382 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:232 S (2017–2018)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Arne Nævra, Audun Lysbakken og Karin Andersen om å sikre virksomhetsoverdragelse for de ansatte i jernbanen

---

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle ansatte blir sikret virksomhetsoverdragelse dersom nye aktører vinner anbudene i noen av de utlyste eller planlagt utlyste jernbanestrekningene i Norge.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli, og Ingalill Olsen, fra Høyre, Jonny Finstad, Anne Kristine Linnestad, Emilie Schäffer og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen, Bengt Rune Strifeldt og Johan Aas, fra Senterpartiet, Siv Mossleth og Ivar Odnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til representantforslag 232 S (2017–2018) om å sikre at alle ansatte blir sikret virksomhetsoverdragelse dersom nye aktører vinner anbudene i

noen av de utlyste eller planlagt utlyste jernbanestrekningene i Norge.

Komiteen merker seg at den pågående jernbanereformen innebærer en kraftig økning i satsingen på infrastruktur og en bedre organisering av sektoren. Komiteen viser til at offentlig eierskap og kontroll med infrastrukturen fastholdes, samtidig som man åpner for mer konkurranse om levering av gode tjenester. Komiteen merker seg at målet er at passasjerer og næringsliv skal få et enda bedre tilbud, samtidig som vi sikrer at bevilgningene til jernbanen blir brukt mest mulig effektivt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg at trafikkpakkene utlyses suksessivt de kommende årene, slik at man får høstet erfaringer underveis. Flertallet merker seg at Jernbanepakke Sør allerede er utlyst, og at søknadsfristen for tilbydere har gått ut. Flertallet viser til at kontraktsignering er ventet i oktober 2018 med trafikkstart for anbudsvinner fra desember 2019.

Flertallet merker seg at krav om virksomhetsoverdragelse for alle ansatte vil medføre en stans i en anbudsprosess som er i tråd med jernbanereformen som Stortinget har vedtatt. Flertallet viser til at hensynet til de ansatte er viktig i en anbudsprosess, og at reglene for virksomhetsoverdragelse gjelder i utlyst anbud, for å sikre arbeidstakernes rettigheter.

Flertallet påpeker at for å sikre en økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet og mer jernbane for pengene, trengs en mer forretningsmessig innretning av jernbanesektoren. Dagens organisering gir svakere incentiver til å utvikle et bedre produkt for kundene, både togpassasjerene og godsselskapene. Av klimahensyn må større

delers av veksten i persontrafikken tas av jernbanen, og mer av godstransporten må flyttes fra vei til tog og sjø. Konkurransen om å drive persontogtrafikk innrettes slik at togselskapene får en egeninteresse i å beholde og tiltrekke seg nye reisende. Et viktig prinsipp for å oppnå forbedringer er å overlate til aktørene selv å organisere driften slik de mener er mest hensiktsmessig for å levere bedre kvalitet. Ved å pålegge aktørene å drive på samme måte som i dag, slik som forslaget til Sosialistisk Venstreparti legger opp til, vil ikke sektoren kunne oppnå de gevinstene som både samfunnet og klimaet er avhengige av.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at togtrafikken på alle jernbanestrekningene i Norge skal ut på anbud, og at trafikkpakke Sør allerede er utlyst og søknadsfristen for tilbydere har gått ut. Andre strekninger vil komme i løpet av det neste året. Disse medlemmer merker seg at dersom en annen aktør enn den som står for togtrafikken i dag, overtar, betyr det at de ansatte må begynne å jobbe for det nye selskapet.

Disse medlemmer viser til at Norsk Jernbaneforbunds hovedtillitsvalgte hos Mantena AS har avdekket at de ansatte innen renhold og vedlikehold ikke er sikret virksomhetsoverdragelse dersom en ny aktør skulle vinne anbudene. Disse medlemmer viser til at det innebærer at alle de ansatte, over 500 personer, risikerer å få endret betingelser eller miste jobbene sine.

Disse medlemmer har siden starten vært klare motstandere av hele jernbanereformen. Men når den nå gjennomføres, ønsker disse medlemmer å sikre at kundene skal være trygge på at vedlikehold og renhold av togene blir ivarettatt, og at de ansatte skal få beholde jobbene sine.

Disse medlemmer understreker at de som tjener på at renholdere og verkstedarbeidere kan miste jobben, er selskapene som vinner anbudene. De kan få billigere vedlikehold og renhold. Disse medlemmer understreker imidlertid at kundene risikerer at tjenestene blir dårligere, og det er en katastrofe for de ansatte det gjelder.

Disse medlemmer merker seg at krisen knyttet til Luftambulanses-anbudet er et eksempel på hvor ille det kan gå når anbud gjøres uten å ivareta de ansatte. Disse medlemmer ønsker å sikre at jernbanereformen, når den først gjennomføres, gjøres på en måte som ivaretar jernbanetilbudet til folk flest og de ansattes vilkår på en best mulig måte.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle ansatte blir sikret virksomhetsoverdragelse dersom nye aktører vinner anbud og overtar togtrafikken i noen av de utlyste eller planlagt utlyste trafikkpakkene på jernbanen.»

Disse medlemmer påpeker at jernbanesektoren egner seg dårlig for en ideologisk motivert markeds-tenkning, hvor konkurranseutsetting og privatisering fremmes gjennom udokumenterte påstander om hvor heldig dette skal bli for utviklingen av jernbanen.

Disse medlemmer registrerer at den såkalte jernbanereformen til nå ikke har avstedkommet annet enn økt usikkerhet blant jernbaneansatte, personalmangel i selskapene, forsinkelser og kanselleringer av togavganger, dårligere regularitet, mer byråkrati, samt at store utbyggingsprosjekt stadig skyves frem i tid.

Disse medlemmer konstaterer at den såkalte jernbanereformen er drevet fram av blind ideologi fremfor et reelt ønske om å skape pragmatiske løsninger for et bedre togtilbud for de reisende.

Disse medlemmer påpeker at den såkalte jernbanereformen i hovedsak handler om å spare penger og bygge ned en felles eid jernbane gjennom å skape et kunstig og oppkonstruert konkurransemarked hvor det i realiteten er de jernbaneansattes lønns-, arbeids- og pensjonsforhold som utgjør konkurransefaktoren.

Disse medlemmer finner det helt naturlig at Arbeidsmiljølovens kapittel 16 om arbeidstakernes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse gjøres gjeldende for de jernbaneansatte.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle ansatte blir sikret virksomhetsoverdragelse dersom nye aktører vinner anbud og overtar togtrafikken i noen av de utlyste eller planlagt utlyste trafikkpakkene på jernbanen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:232 S (2017–2018) Representantforslag fra Arne Nævra, Audun Lysbakken og Karin Andersen om å sikre virksomhetsoverdragelse for de ansatte i jernbanen – vedtas ikke.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 5. juni 2018

Helge Orten

leder

Jon Gunnes

Ordfører

